

Ukazni programski jezik

Aritmetični izrazi

← konkretna sintaksa

$\langle \text{aritmetični-izraz} \rangle ::= \langle \text{aditivni-izraz} \rangle$

$\langle \text{aditivni-izraz} \rangle ::= \langle \text{multiplikativni-izraz} \rangle \mid \langle \text{aditivni-izraz} \rangle + \langle \text{multiplikativni-izraz} \rangle$

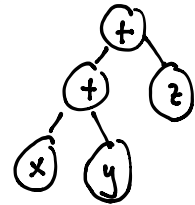
$\langle \text{multiplikativni-izraz} \rangle ::= \langle \text{osnovni-izraz} \rangle \mid \langle \text{multiplikativni-izraz} \rangle * \langle \text{osnovni-izraz} \rangle$

$\langle \text{osnovni-izraz} \rangle ::= \langle \text{spremenljivka} \rangle \mid \langle \text{številka} \rangle \mid (\langle \text{aritmetični-izraz} \rangle)$

$\langle \text{spremenljivka} \rangle ::= [a-zA-Z]^+$

$\langle \text{številka} \rangle ::= -? [0-9]^+$

"x+y+z"
"(x+y)+z"

Boolovi izrazi:

← abstraktna sintaksa

$\langle \text{boolov-izraz} \rangle ::= \text{true} \mid \text{false} \mid$
 $\langle \text{aritmetični-izraz} \rangle = \langle \text{aritmetični-izraz} \rangle \mid$
 $\langle \text{aritmetični-izraz} \rangle < \langle \text{aritmetični-izraz} \rangle \mid$
 $\langle \text{boolov-izraz} \rangle \text{ and } \langle \text{boolov-izraz} \rangle \mid$
 $\langle \text{boolov-izraz} \rangle \text{ or } \langle \text{boolov-izraz} \rangle \mid$
 $\text{not } \langle \text{boolov-izraz} \rangle$

$3 < 5 \text{ and } 7 < 7 \text{ or } 5 < 10$
boolov-izr. or boolov-izr.

$3 < 5 \text{ and } 7 < 7 \text{ or } 5 < 10$
boolov-izr. and boolov-izr.

Podamo še prioriteto in asociativnost operacij:

- or (levo) $\Rightarrow 3 < 5 \text{ and } 7 < 7 \text{ or } 5 < 10$
- and (levo)

"and ima prednost pred or"

$P \text{ and } Q \text{ and } R$

levo asociativen

Dodati bi morali še oklepaje: $(\langle \text{boolov-izraz} \rangle)$

Ukazi:

```
(ukaz) ::= skip |  
         (spremenljivka) := (aritmetični-izraz) |  
         (ukaz) ; (ukaz) |  
         while (boolov-izraz) do (ukaz) done |  
         if (boolov-izraz) then (ukaz) else (ukaz) end
```

skip   ne naredi ničesar (Python: pass)

$x := e$ nastavi x na e

$c_1 ; c_2$ naredi c_1 in potem c_2

while b do
     c_1
     c_2
done c_3

Prioritete:

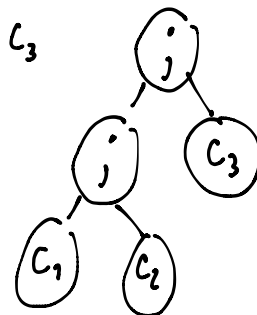
- * `;` (levo)
- * `or` (levo)
- * `and` (levo)
- * `not`
- `<` `=`
- * `+` (levo)
- * `\*` (levo)

$$c_1 ; c_2 ; c_3 = (c_1 ; c_2) ; c_3$$

$$x + 7 < 5$$

$$x + (7 < 5) \text{ NAROBE}$$

ni aritmetični

Operacijska semantika ukazov

Aritmetični izrazi: $\eta \mid e \hookrightarrow n$

V okolju η se izraz e evalkira v število n
iz računa

$$\eta \mid e \mapsto e'$$

V okolju η izraz e naredi en računski korak in postane e'

Java:

$++n + 1$
 aritmetični izraz,
spremeni okolje (parca n)

Ukazi:

$$(\eta, C) \mapsto (\eta', C')$$

V okolju η ukaz C naredi en korak izvajanja in dobimo (morda spreminjeno) okolje η' ter ukaz C' (nadaljevanje izvajanja)

$$(\eta, C) \mapsto \eta'$$

V okolju η se ukaz C konča v enem koraku in dobimo okolje η' .

Zapis:

$\eta[x \mapsto n]$ okolje, ki deluje kot η , le da x sledi n

Primer: $\eta = [x \mapsto 7, y \mapsto 10, a \mapsto 0]$

$$\eta[y \mapsto 5] = [x \mapsto 7, y \mapsto 5, a \mapsto 0]$$

(glej operacijsko semantiko v zapiskih)

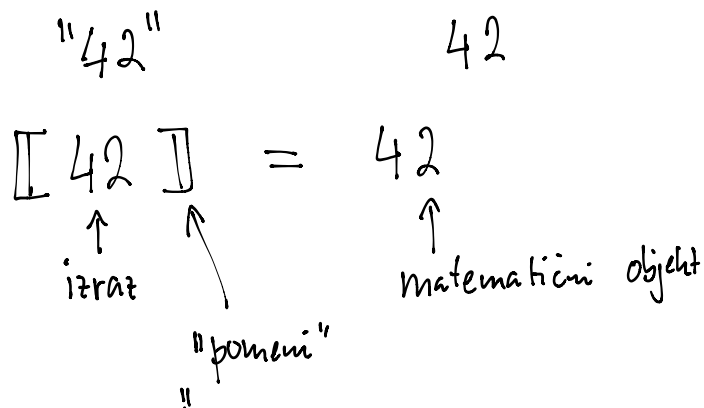
Primer:

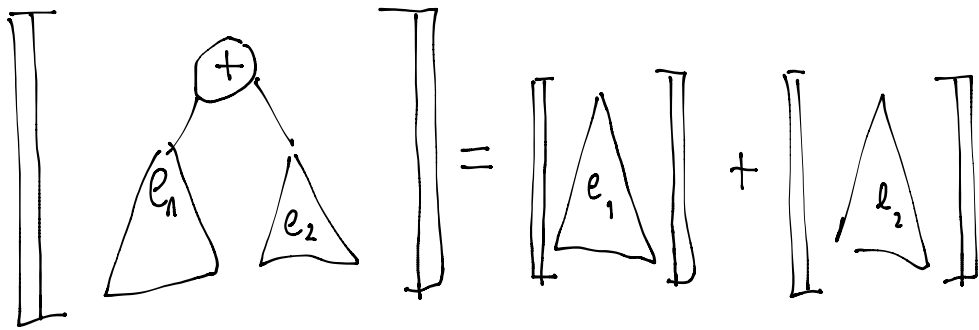
$([x \mapsto 1, y \mapsto 2], (\text{if } x < y + 3 \text{ then } x := y + 2 \text{ else skip end})) \mapsto$
 $[x \mapsto 1, y \mapsto 2] \mid x < y + 3 \leftrightarrow \text{true}$

$([x \mapsto 1, y \mapsto 2], x := y + 2) \mapsto$
 $[x \mapsto 1, y \mapsto 2] \mid y + 2 \leftrightarrow 4$

$[x \mapsto 4, y \mapsto 2]$

Denotacijska semantika

Ekvivalenca programov
(glej zapiske)

Nova lokalna spremenljivka

```

if ( ... ) {
    int x = 7; ← lokalna
                spremenljivka
                vidna v svojem bloku
} else {
    ...
}

```

Sintaksa:

new $x := e$ in C

↑
nova lokalna
spremenljivka

↙ začetna vrednost

↑
 x je lokalna v
ukazu C

Primer:

```
new i := 1 in
  (new s := 0 in
    while i < 101 do
      s := s + i ;
      i := i + 1
    done)
```

```
new i := 1 in
new s := 0 in
  while i < 101 do
    s := s + i ;
    i := i + 1
  done
```